

BN § 73

RIKTLINJER FÖR UPPFÖRANDE AV PLANK

Handläggare är Erik Haglund.

BESLUT

Byggnadsnämnden beslutar att

- Som grundregel är byggnadsnämnden restriktiv och negativ till utbredningen av plank.
- Plank som uppförs på mark som enligt detaljplan inte får bebyggas (prickmark) kan medges som en mindre avvikelse under förutsättning att buller på uteplats överstiger de riktvärden som finns eller insynen på fastigheten bedöms medföra en betydande olägenhet för boende.
- Riktlinjer och detaljer på utformning mm i övrigt som anges i tjänsteskrivelse daterad 2010-04-13 skall alltid beaktas.

Beskrivning av ärendet

Kontoret föreslår en tydlig policy beslutad av byggnadsnämnden för hantering av uppförande av plank. Policyn syftar till att undvika en alltför stor utbredning av plank och för att tydliggöra vilka krav som skall ställas för att dessa skall få uppföras.

Att uppföra plank är oftast en åtgärd som innebär en negativ inverkan på stadsbilden. Som grundregel och historiskt har byggnadsnämnden varit restriktiva och ställt sig negativ till utbredningen av plank. Däremot så har det i handläggningen varit svårt att argumentera för detta. Ett rättsfall (KR Sundsvall 2008-05-15, mål nr 1897-07) visar dock på att plank på mark som enligt detaljplan inte får bebyggas (prickmark) som en avvikelse trots att plank inte inräknas som byggnad. Därmed synes det finnas starkare skäl till att byggnadsnämnden ska ställa sig negativ till detta även fortsättningsvis dels utifrån stadsbilssynpunkt men även planmässigt.

Undantagsvis bör det dock finnas skäl till att plank skall få uppföras.

Industriområden

Inom industriområden synes det många gånger positivt att plank anordnas.

BN § 73

Atervinningsstationer

Enligt nuvarande policy för återvinningsstationer skall de anordnas med plank.

Bullerutsatta områden

Då buller på fastigheten/uteplatsen överstiger de riktvärden som finns, kan skäl för plank finnas. Därmed bör det från sökandes sida kunna tillstyrkas att bullersituationen är av så pass inverkan att bullerplank skall få uppföras. Sökande skall då redovisa bullerutredning/mätning som uppvisar värden som överstiger riktvärden för uteplatser i anslutning till bostad d.v.s. 55 dB(A) som ekvivalent nivå och högsta maximala nivån på 70 dB(A).

Utifrån områdets karaktär kan det trots allt många gånger vara olämpligt att anlägga plank längs en hel tomtgräns, som kan vara ca 20-40 meter, utan att det då kan begränsas till en kortare sträcka för att uppfylla bullerdämpning vid en uteplats.

Tomt utsatt för ökad insyn

Ett annat skäl till att plank skall få uppföras torde vara att insynen till en fastighet är av så pass inverkan att den kan bedömas som en betydande olägenhet för boende. Som exempel kan anges att en ny cykelled öppnas, vilket innebär att angränsande tomter får en ökad belastning av cyklister och gående som passerar tomten.

Plank på prickad mark "Förgårdsmark"

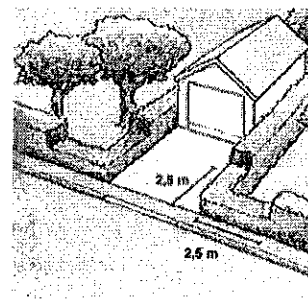
Om plank skall få uppföras på prickmark och medges som en avvikelse från planbestämmelserna skall stor vikt läggas vid utformning och färgsättning så att planket passar in i stads- eller landskapsbilden. Många gånger utformas plank och staket med en tydlig fin "framsida" och enklare "baksida" med synliga liggare, - "*Framsidan*" skall ordnas utåt från tomt!

Plank mellan grannar

Plank mellan två grannatomter berör i regel endast dem och syns inte nämnvärd från gata eller närområde. Utformningen beträffande fin "framsida" och enklare "baksida" måste här beaktas samt överenskommelsen mellan grannar. Berörda parter bör sinsemellan upprättat en plan för framtida underhåll, så att detta är klart när underhållsarbeten eller undanröjande blir aktuellt. Dock bör i regel del inom förgårdsmark eller mot "allmänt" område sänkas till staketnivå, om inte andra skäl om plank föreligger.

Trafiksäkerhet

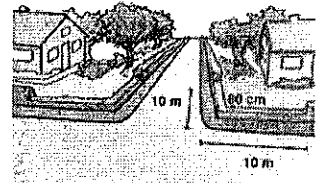
Planket skall även utformas så att de inte inverkar menligt på trafiksäkerheten. Detta främst vid utfarter samt korsningar där planket måste anpassas utifrån gällande siktförhållanden (sneddas eller begränsas till en höjd på 80 cm från körbanan). Som riktlinje kan man ha motsvarande riktlinjer som finns för växlighet, se bilder.

BN § 73

Skillnaden mellan plank, spaljé och staket?

- Ett staket är traditionellt inte högre än 80-120 cm.
- Ett plank är högre än ett staket och tätt eller i stort sett tätt. "Vanlig" höjd för plank är ca 1.80 m.
- En spaljé däremot är många gånger lika hög som ett plank men helt genomsiktig, förutom eventuell klängande växlighet som kanske anordnas till.

Kontorets uppfattning är att man kan anordna staket 80-120 cm och spaljéer utan bygglov. Skall de anordnas i anslutning till korsning eller utfart bör de ha god genomsiktighet alt. inte vara högre än 80 cm, detta för att inte skymma sikten för trafiken, lika som ev. plantering se bilder.

Vid högre staket rekommenderas att man tar kontakt med Samhällsbyggnadskontoret, bygglov för att bedöma lämpligheten. Vissa åtgärder kanske inte erfordrar bygglov men är ändå olämpliga utifrån områdets karaktär mm, vilket kan leda till att anläggningen/åtgärden ändå måste rivras/ändras.

T ex är nätstängsel och glesa staket (mer än 50% "luft") ej bygglovpliktiga och passar kanske inom ett industriområde men olämpliga i ett villakvarter. *Vi vill betona vikten att oavsett om åtgärden erfordrar bygglov eller ej skall utformningen anpassas till områdets karaktär!*

Särskilda bestämmelser för en- och tvåbostadshus

För en- och tvåbostadshus får man enligt Plan- och bygglagen 8 kap 4 § utan bygglov/byggnmälan anordna skyddade uteplatser med mur eller plank i anslutning till bostadshuset, om muren eller planket inte är högre än 1,8 m och inte sträcker sig längre ut från bostadshuset än 3,6 m och mer än 4,5 m till gräns.

Det är kontorets uppfattning att ovannämnda plank eller mur även kan byggas i anslutning till ev. komplementbyggnad om en uteplats är anordnad där, samma avstånd gäller förstås till gräns.

Vid placering närmre gräns än 4,5 m krävs grannars medgivande. Om grannen ej medger krävs bygglov.

Det senare villkoret har emellanåt missuppfattats på så sätt att kommunens gatu- och parkförvaltning har uppfattats som granne och därmed kan medge att friggebodar och annat får placeras närmare gräns mot gata eller parkområde än 4,5 meter. Detta har dock aldrig varit avsikten.

Inom denna zon är bygglovsplikten inte undantagen och prövningen förbehållen byggnadsnämnden, vilket framgår av förarbetena till plan och bygglagen (prop 1985/86 s 256).

BN § 73

Byggnmälan och utstakning

Bygglovsansökan betraktas generellt som en byggnmälan, ansökningar om plank kräver alltså inte en separat byggnmälan. De tekniska egenskapskraven granskas ej i bygglovet. Byggnadsinspektionen bedömer att byggsamråd inte erfordras. Byggherren förutsätts vara kvalitetsansvarig för objektet.

Finutstakning kan dock begäras då planket ligger närmare fastighetsgräns än 1 m.

Nya trafikleder

Som en utgångspunkt är det kontorets önskan att vid planering av nya trafikleder, om så för bil-, tåg- eller cykeltrafik som föranleder en ny detaljplan så bör grannars önskemål om bullerdämpning och insynsskydd beaktas i planarbetet. Detta på så vis att detaljplanen sträcker sig utanför själva trafikleden och att ev. byggrätt skapas för plank och dylikt även för angränsande fastigheter.